

Évközi 29. vasárnap

2Tim 3,14–4,2

Tarts ki amellet, amit tanultál!

¹⁴Te azonban tarts ki amellet, amit tanultál, s amiről meggyőződél, hiszen tudod, kitől tanultad. ¹⁵Gyerekkorod óta ismered a Szentírást: ez megadja neked az útmutatást ahhoz, hogy a Krisztus Jézusba vetett hitben eljuss az üdvösségre. ¹⁶Minden Írás, amit az Isten sugalmazott, jól használható a tanításra, az érvelésre, a feddésre, s az igaz életre való nevelésre, ¹⁷hogy az Isten embere tökéletes legyen és minden jóra kész legyen.

¹Kérve-kérlek az Istenre és Krisztus Jézusra, aki ítélkezni fog élők és holtak fölött, az Ő eljövételére és országára: ²hirdesd az evangéliumot, állj vele elő, akár alkalmas, akár alkalmatlan. Érvelj, ints, buzdíts nagy türelemmel és hozzáértéssel.

Pál búcsúlevelének, lelki végrendeletének utolsó buzdításait olvashatjuk. Timóteus – aki zsidó származású volt, legalább is anyai ágon – nagy valószínűséggel hasonló zsidó nevelésben részesült mint Pál. 6 évesen önállóan kellett a Tórát olvasnia a közösségben – igaz, talán nem héberül, mint Pál tette ezt, hanem görögül – majd 12 éves koráig az egész ószövetségi Szentírással megismerkedett, valószínűleg görög fordításban és a hozzá tartozó magyarázatokkal. Talán éppen előképzettsége miatt értette meg sokkal jobban Pál érvelését. Feltehetően Timóteus felett is elmondta a közösség azt a mondatot, amit minden újonnan olvasni tanult zsidó fölött elmondott a felolvasás után: „Legyen neked örömed a Tóra!” Pál is ítélte ezeket a szavakat, hogy saját szűkebb közössége biztatta egyrészt a továbbtanulásra, másrészt arra, hogy a megismert törvény teljesítését örömmel végezze. Ez legyen a szeme előtt, ez kormányozza a lábát, a kezét és a gondolatait éjjel és nappal. Ennek a most elhangzott buzdításnak is a legfontosabb ígéje: „Tarts ki!” Erre buzdított a hellenista zsidó bölcsességi író, Ben Sira is, amikor az Úr melletti kitartásra szólította fel vallásos honfitársait Alexandriában: „Közeledj felé szíveddel-lelkeddel, és minden erőddel tarts ki az útjain” (Sir 6,26). Ugyanerre biztatta az egyszerű kézműveseket is: „Tarts ki munkád mellett, lelj benne örömet, és öregedjél meg a foglalkozásodban” (Sir 11,20). De az emberi kapcsolatok és barátságok szilárdságát védve is ugyanerre buzdított a sokat látott szerző: „Légy hí barátodhoz, hogyha tönkremegy is, hogy majd szerencséjében is részed lehessen. Tarts ki mellette nélkülözésében, hogy örökségében is osztozhassál vele” (Sir 22,23). Pál fejében járhatott ez a mondat is, amikor üldöztetése közben

sok barátot veszített. Nem először javasolja ezt Timóteusnak, hiszen az első levélben is ezt olvashatjuk. *„Tarts ki a hitben, és őrizd meg tisztán a lelkiismeretedet. Ezt néhányan elvesztették, s ezért a hitben hajótörést szenvedtek”* (1Tim 1,19). Pál nem fest ideális képet az ősegyházról: a hit hősei mellett emlékszik az élet és a hit hajótöröttjeire is. Ezért óvja a több konfliktusnak kitett püspököt ettől a veszélytől. Talán Timóteus is ismerte Pál visszatérő szófordulatát, és ismerős kifejezésként olvasta mestere végső buzdítását. *„Te azonban tarts ki amellet, amit tanultál, s amiről meggyőződted, hiszen tudod, kitől tanultad”* (2Tim 3,14). Könnyen elképzelhető, hogy a kitartásra buzdítás a kor legáltalánosabb és legtöbbit használt buzdítása lett az üldözött keresztény közösségben. Hiszen a Jelenések könyvében is olvashatjuk a szárdeszi egyháznak szóló buzdítások között: *„Emlékezzél, hogyan kaptad és hallottad; tarts ki mellette, és téj meg! Ha nem vigyázol, úgy érkezem, mint a tolvaj, és nem tudod, melyik órában leplek meg!”* (Jel 3,3).

Már előrevetül az apostoli tekintélyek nélkül maradt egyház képe is, amelyben személyek helyett az apostoli eredetű sugalmazottnak tartott írások maradnak: *„Minden Írás, amit az Isten sugalmazott, jól használható a tanításra, az érvelésre, a fedésre, s az igaz életre való nevelésre...”* (16. v.). Néhány szövegmagyarázó emiatt kételkedik a levél hitelességében: szerintük azt az állapotot tükrözi, amelyben az apostolok már halottak, és a sugalmazott írások tekintélye tartja össze a közösséget. Sokan megfélekednek arról, hogy az apostoli korban együtt olvasták a zsinagóga Bibliáját és a keresztény evangélisták írásait. Ahhoz, hogy a nagyszámú keresztény közösségben a zsidóktól átvett bibliatanulmányozást folytatni lehessen, a keresztényeknek maguknak kellett gyorsan másolni írásokat. Amikor pedig a zsinagógából kizárták a csoportot, maguknak kellett gondoskodniuk szent szövegekről. Az őskeresztény egyház nemcsak vitatkozó közösség volt, hanem olvasásra szoktatta a megtért pogányokat is – a viták egy része éppen az olvasottakból fakadt. Bizonyos csoportok radikálisan elvetették az ószövetségi könyveket, és válogattak a keresztény iratok közül is. Az újszövetségi iratok mintegy 3000 ószövetségi idézete arról tanúskodik, hogy a keresztény írók igen olvasott emberek voltak, és a keresztény közösségben is léteztek közösséget összetartó iratok. Pál levelei sem maradtak volna fenn, ha halála után nem kezdték volna gyorsan másolni őket, hogy meglegyenek minden görög közösségben. Ebbe a közösségbe szellemileg tehát irodalmi tevékenységgel lehetett betörni, születtek is nagy számban hamis keresztény iratok. Pál talán ezekre utal. Valószínűleg a kitartás a művelődésben, az olvasásban való kitartást jelentette, de azt is, hogy legyen jó érzéke a keresztény olvasónak, mit olvas, mivel táplálja szellemét és hitét.